

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 5. Tertia conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

SUBSECTIO V.

Tertia Conclusio ponitur.

in recto, substantia vero, & accidentia in obliquo, vel hac in recto, illa autem in obliquo, vtrumque tamen cum tua doctrina pugnat; primum, quia iam esset conceptus formalis determinatus, & expressus solius proportionis indeterminatus, & confusus substantiae, & accidentium. Secundum, quia iam tam expresse, & determinate conceptus ille repraesentaret accidentia, quam substantiam, cum non esset maior ratio ad vnum, quam ad alterum.

65 Ais, quantitatem, & ceteras naturas accidentales, dicere ordinem ad substantiam tanquam primum analogatum entis; & hinc oriri posse distincte, & expresse concipi, quia accidentia saltem confuse vna concipiuntur.

66 Sed contra, quia vel sermo est de substantia ut sic abstracte à creatura, & increata, & hoc non, quia iam esset de ratione substantiae divinae ut concepta expresse accidentia conciperentur, quod absurdum est, vel sermo est de substantia ut sic creata, & completa; & hoc etiam non, ut patet in substantia Angelica, qua expresse, & distincte concepta; non quantitas, aut cetera omnia accidentia saltem confuse concipiuntur; quidquid enim est de conceptu superioris, est de conceptu inferioris, vel est sermo de substantia ut sic corporea, & completa; & hoc non, tum quia accidentia vel non recipiuntur in toto composito, & sic posset concipi expresse, & distincte, non conceptis accidentibus confuse. Tum quia esto in ea recipiantur, tamen lapis, & lignum distincte, & expresse valent concipi, non conceptis accidentibus confuse; & consequenter substantia corporea, & completa ut sic.

67 Deinde, conceptus formalis expressus, & distinctus substantiae, vel est conceptus substantiae in esse substantiae, vel in esse subiecti, & substantiantis accidentia? Si primum; ergo talis nequit esse confusus quantitatis, & ceterarum naturarum; cum nullum dicant ordinem, aut convenientiam cum substantia in esse substantiae. Si secundum, iam erit conceptus proprietatis substantiae; & non substantiae, in esse substantiae, ac consequenter conceptus formalis distinctus, & expressus substantiae in esse substantiae non erit confusus quantitatis, erit etiam impropria locutio, quia improprie conceptus expressus materiae, aut alicuius actus, seu potentiae dicitur confusus formarum, vel obiecti; & sic conceptus subiecti distinctus, confusus eorum, qui recipere valent, quemadmodum quantitatis etiam, aliorumque accidentium expressus conceptus, vocaretur improprie confusus substantiae, ad quam dicitur habitudinem.

68 Praeterea, illi conceptui patrum distincto, & partim confuso deberet respondere similis obiectivus; de quo rogo, an possit enunciari de infra se contentis? Nec ne? Si potest; ergo de quocumque enunciaretur ea substantia, diceretur & accidentia, quod absurdum est. Si non potest, qua de causa? nil enim apparet, quod impedire possit talem enunciationem, cum ratio illa esset superior, & contineretur in infra se contentis. Vnde cum talis obiectivus repugnet conceptus, repugnat etiam & formalis illi respondens. Ex quibus patet, quid de obiectivi conceptus divisione censendum sit, eiusque membris; cetera enim huius auctoris prominciata ex infra tradendis impugnanda sunt.

Falsa est sententia Mafij, quae sibi contradicit, & probatur. Quia conceptus formalis entis re distinctus, & avulsus à conceptu Dei, & creaturae, ideo vocatur imperfectus; quia non continet totam entitatem suorum inferiorum; sed similiter conceptus formalis animalis non repraesentat totam entitatem suorum inferiorum, hominis nimirum, & bruti; ergo erit etiam imperfectus; sed admissa hac imperfectione conceptus animalis est simpliciter, & absolute avulsus, atque praecisus ab homine, & bruto; ergo, & conceptus entis formalis à Deo, & creaturis, quod negas.

Ais, nullum gradum animalis reperi in homine, qui non reperiatur in bruto; at datur aliquis gradus entis in Deo; qui non sit in creatura, cum hac sit ab alio, ille vero à se, & independens.

Contra primo, quia licet verum sit nullum gradum animalis formaliter considerati dari in homine, qui non sit in bruto, tamen conceptus animalis non importat totam entitatem hominis, & bruti, sed aliquod eorum; ergo adhuc erit imperfectus, quia incompletus; nec, inquam, perfectus esse poterit, cum nequeat ille conceptus animalis esse simul totius hominis, & totius bruti secundum rationem convenientiae; & differentiarum. Praeterea, licet detur aliquid in Deo, quod non conveniat creaturae, id non impedit entis praecisionem simpliciter, quia etiam in homine datur aliquid non existens in bruto, & tamen animal simpliciter abstrahitur. Vnde sicut id, quod homini convenit, & non bruto, non convenit homini ratione animalis praecise, iam enim, & bruto convenit, sed ratione adiuncti, videlicet differentiae; Ita similiter, si quid Deo convenit, & non creaturae, non Deo convenit praecise, & formalissime loquendo, ratione entis ut sic; alias, & omni enti conveniret; sed ratione modi superadditi; quare ex hac parte non impeditur etiam conceptum formalem entis ita esse praecisum, ut dicatur simpliciter praecisus, & avulsus.

Deinde, rationes pro assertione prima Mafij communiter usurpantur à Doctores, ut probent dari vnum entis conceptum simpliciter abstractum. Quae vero secundam confirmant, adducunt etiam communiter negantes eundem conceptum simpliciter praecisum. Vnde si haec sententiae inter se pugnant, ut videtur clarum; rationes etiam pugnare debent, & consequenter sine consequentia usurpantur ab hoc auctore; etenim si ex prima ratione conceptus formalis entis re differt à formali substantiae, & accidentis; rogo, quid illi conceptui sic distincto correspondeat obiective? An ens ratione praecisum simpliciter à substantia, & accidente, an sola substantia, vel solum accidens, vel vtrumque?

Si primum? Quomodo talis conceptus formalis non est etiam simpliciter avulsus à conceptibus formalibus substantiae, & accidentis; cum implicet esse obiectivum conceptum simpliciter abstractum, & non formalem?

Si secundum, aut tertium, iam talis conceptus formalis, non erit secundum rem praecisus à formali.

mali substantiæ, vel accidentis, cum sit formalis substantiæ, aut accidentis: illi namque aut sola obijciunt substantiæ, aut solum accidens.

75 Si ultimum, iam non erit vnus avulsus, & præcisus a conceptu substantiæ, & accidentium, sed plures simul, alter substantiæ, alter quantitatis, alter relationis, &c. quod est contra manifestam experientiam.

76 Præterea, si ex secunda ratione eatenus conceptus formalis entis re ipsa distinguitur a conceptu formali suorum inferiorum, quatenus solum attingit id, quod est per illum, intellectus minime cogitans, siue substantiæ, vel accidentis: ergo illi conceptui solum obijciunt id quod est, non vero substantiæ, vel accidentis, & consequenter nec modi eorum, igitur si obiectum nec est substantia, nec accidens, nec includit modos eorum, erit simpliciter abstractum, & præcisum a modis, & substantia, ac accidente, & consequenter conceptus etiam formalis talis obiecti representativus.

77 Ad hæc, si ex tertia ratione, ideo differt secundum rem conceptus formalis entis a conceptu formali substantiæ, & accidentis, quia potest intellectus certè scire aliquid esse ens, dubitare tamen siue substantiæ, vel accidentis: ergo per similem conceptum formalem certè, atque scientificè attingit obiectum, quod nec est substantia, nec accidens, sed quid utroque superius, & communius, & consequenter subtractum simpliciter a substantia, & accidente; unde, & idem formalis conceptus erit quoque simpliciter præcisus, & avulsus a conceptu substantiæ, & accidentis, secus enim non dubitaret, aut falsam imberet opinionem, existimando tale ens habere rationem substantiæ, cum esset accidens; ut ergo bene colligimus ex eo quod certo sciatur aliquid esse animal, dubitetur vero quale sit, an equus, vel leo, conceptum animalis esse simpliciter præcisum a conceptu equi, & leonis; ita & conceptum entis a conceptu substantiæ, & accidentis, quod certo sciatur lumen esse ens, & dubitetur, siue accidens, vel substantia.

78 Ulterius, si ex quarta ratione, quia ab omnibus similibus abstrahi potest conceptus aliquis formalis re ipsa distinctus, & substantia, ac accidens assimilantur in ente, ideo potest abstrahi re ipsa distinctus conceptus formalis entis, & avulsus a conceptu substantiæ, & accidentium: ergo talis conceptus repræsentabit suorum inferiorum similitudinem, & convenientiam. Male ergo postea asseritur, solum repræsentare ea, in quibus substantia, & accidens differunt; imo repugnat saltem respectu nostri intellectus, quod per eandem numero actum repræsentantem convenientiam, similitudinemque expressam, importentur modi substantiæ, & accidentium, quibus differunt, cum ut tales, sint primo diversa obiecta, & nequeant per eandem imaginem naturalem exprimi, aut representari, ut videtur manifestum.

79 Deinde, si ille formalis conceptus terminatur ad inferiora ut similia in ratione entis inventa essentialiter, & intrinsece in eis se habebit ut animalis conceptus formalis, eritque simpliciter præcisus; nam si conceptus animalis terminatur ad inferiora, videlicet hominem, & brutum ut similia, & convenientia in ratione animalis, etiam conceptus entis, si convenientia hominis, & bruti in esse animalis est convenientia simpliciter, ita & convenientia substantiæ, & accidentium in ratione entis, cum substantia sit ens

simpliciter, & intrinsece, ac essentialiter. Quare vel neganda est præcisio simpliciter univocis, vel concedenda analogis importantibus rationem intrinsece repertam, & essentialiter in analogatis.

Testimonium verò Angelici Doctoris convincit sane ens descendere ad inferiora per additionem; (ut visum est supra & latius infra videbitur) & conceptum substantiæ, & accidentium ultimo resolui in conceptum entis, quod verissimum est, sed id nequit stare cum Malij assertionem quarta, docente ens immediate significare Deum, creaturas, substantiam, & accidentia; nam si per ens immediate hæc importantur, quomodo ad illa ens descendit per additionem? aut quomodo conceptus substantiæ ultimo resoluitur in conceptum entis, si per ens immediate ipsa asseritur substantia; imo & accidentia; quare neque Deus, aut creatura, neque substantia, vel accidens resolvi possunt in conceptum entis ultimatè, cum hic importet omnia entia immediate, in quæ nequit resolvi Deus, vel creatura, aut ens aliud particulare. Imo nec cum alijs duabus assertionibus eadem quarta consistit, ut facile patet ex dictis. Porro eiusdem argumenta pro secundo pronuntiatio, eo tendunt ut probent entis conceptum formalem non esse simpliciter præcisum. Imo si recte expendantur, nec vnum, sed plures, cuius oppositum satis supra demonstratum est.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

Ad primum negatur suppositum, quod conceptus formalis entis sit analogus, quia ut iam probavimus, univocus est. Deinde, licet concederemus conceptum illum entis esse analogum, negamus tamen audito nomine analogo formare intellectum diversos conceptus formales, & sic negamus similitudinem, & comparisonem a Rubio factam nominis analogi cum æquivoco quantum ad hoc; & ratio est, quia nomen æquivocum significat res omnino diversas ut tales, nomen autem analogum intrinsece significat res convenientes in vna ratione præcisa superiori, & ideo unico conceptu possunt hæc concipi, & non illa.

Ad secundum concedo Maiorem, & primo nego suppositum, quod conceptus obiectivus entis, de quo hic loquimur, sit analogus, sed potius univocus. Deinde, concedamus suppositum, videlicet, quod sit analogus: nego tamen quod conceptus obiectivus entis non sit univocus, ut videre licet in Patre Suarez, Hurtado, &c.

QVÆSTIO VII.

Quomodo ens contineat inferiora?

SECTIO I.

Adversaria sententia proponitur.

Prima sententia asserit, ens continere actum confuso sua inferiora. Sic Galetanus, Ferras